

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

BISERICA ȘI NEAMUL

Intrucât neamul nostru s'a născut creștin, neavând două certificate, unul de naștere și altul de botez, dela început Biserica ortodoxă s'a înfrățit cu neamul și la bine și la rău. Neamul la fel, a găsit în vremuri de restriște, în Biserica ortodoxă, nu numai un izvor de mângâiere și îmbărbătare, ci și o forță de avânt pentru apărarea și păstrarea unității lui. „Ea a fost cea mai veche și cea mai puternică temelie a statului, aceea în care s'a adăpostit și păstrat veacuri dearândul conștiința națională“ (Tache Ionescu). Legea creștină era și legea românească, iar oriunde strămoșii s'au abătut dela această lege, ei și-au pierdut conștiința națională și-au fost înghițiți de alte neamuri.

Iată pentru ce românismul nu poate fi conceput fără ortodoxie, căci ortodoxia a fost și a rămas singurul focar din care a țâșnit și va țâșni necontenit alături de conștiința religioasă și conștiința națională. Cu ea s'a plămădit trecutul și tot cu ea se va plămădi și viitorul.

Biserica nu a rămas izolată numai pe planul ideii religioase, ci ea a împletit această idee cu cea națională atât de puternic, încât în tot trecutul nostru, noțiunea de Patrie și noțiunea de Biserică, noțiunea de român și cu cea de creștin, s'au confundat. Deaceea cu drept cuvânt P.C. S. Păr. Dr. Gh. Ciuhandu, a spus că: „toată ființa noastră de până aci ca Români a fost țesută în jurul sfintelor noastre Altare“.

Dela sânul Bisericii ortodoxe a supt Neamul nostru laptele dătător de viață, și împreună cu el s'au strecurat în sufletul nostru și însușirile alese ale creștinismului, ca blândețea, înțelegerea, răbdarea și sinceritatea, pe care nu le găsim la alte popoare.

Eroii neamului sunt în același timp și mucenici ai Bisericii. Că Biserica a fost una cu neamul în tot trecutul său sbuciumat, ne-o dovedește faptul, că la umbra sf. Altare, se odihnesc voevozii și regii neamului.

Istoria neamului este așa de contopită cu istoria Bisericii, încât „interesele României au fost tot-

deauna interesele Bisericii sale, apărarea Țării era și apărarea credinței, înălțarea religiei era și înălțarea Patriei“. Despărțindu-le „ar însemna să părăsim una din formele vieții noastre naționale“ (N. Iorga). Sau cum spune dl prof. univ. Nichifor Crainic: „Istoria noastră însumează laolaltă și românism și ortodoxie în aceeași unitate teandrică, pe care dacă o scindăm, pierdem sensul adevărat al acestei istorii“ (Ort. și Etn. pag. 140).

Biserica ortodoxă pe lângă că a fost în toate vremurile pavăza naționalității noastre, a mai fost și centrul cultural al vieții românești, fiindcă toată cultura noastră, datorită Bisericii ortodoxe, „a făcut să apărem cu o notă originală, cu o cultură a noastră între popoarele lumii“.

„Numai cel ce nu cunoaște literatura noastră veche dezvoltată într'atât de organică legătură cu Biserica ortodoxă, numai cel ce n'a admirat minunatele opere de artă născute în incintele mănăstirilor, poate vorbi de obscurantismul ortodox și pretinsa lui influență nefastă asupra dezvoltării noastre culturale“, spune dl prof. univ. Sextil Pușcariu.

În pragul Bisericii și a mănăstirilor și-a deschis școala cele dintâi porți și tot de aici au pornit înfrățite credința în Dumnezeu și iubirea de Patrie. Datorită Bisericii ortodoxe, fibrele cele mai adânci ale vieții noastre naționale, au fost infuzate de un puternic fluid de lumină creștină și conștiință națională.

Pentru aceasta, în fața năvălirilor dușmane, Biserica ortodoxă a fost cea dintâi lovită, iar preoții ei alungați sau omorâți, știind că prin distrugerea lor, vor putea pune mai ușor stăpânire pe sufletul poporului. Acest lucru s'a văzut nu numai în decursul veacurilor, dar și în 1940, anul de tristă amintire. Acelaș lucru s'a întâmplat acum, întocmai ca pe timpul regelui ungar Ludovic cel Mare, care ordona ca „toți preoții ortodocși cu femeile lor, să fie prinși și alungați din țară în voia Domnului“. Dușmanii noștri au știut și știu, că Biserica orto-

doxă a format și formează cetatea de granit a românismului, iar preoții ei a doua armată a unității Neamului.

Preoții ortodocși s'au contopit total cu soarta poporului, lăsându-se mai bucurători schingiuiți și omorâți decât să-l lase în mâini streine. Oricât de apăsătoare se arătau prigoanele, poporul rămânea credincios și solidar prin Biserică, fiindcă avea preoți care sufereau împreună cu el.

Iată pentru ce, astăzi când Neamul nostru se găsește din nou la o răscruce de istorie, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, urmând spiritul de jertfă al înaintașilor noștri, a mărturisit că: „oricare va fi soarta Neamului, — întreaga Biserică ortodoxă a Ardealului — se solidarizează cu această soartă“.

Prin urmare, misiunea Bisericii nu s'a terminat cum afirmă unii, căci ea va rămâne deapuri cetatea nebiruită a românismului! Ea nu este numai a trecutului, ci și a prezentului, dar mai ales a viitorului.

„Personal n'am putut să înțeleg — spune dl prof. Ioan Petrovici — cum se pot găsi oameni care să afirme: Creștinismul aparține trecutului, când el nu aparține încă nici prezentului, ci cu foarte puține excepții, aparține mai de grabă viitorului, și unui viitor care nu se va consuma la repezeală, ci unuia care nu poate să se istovească niciodată“ (Fulgurații filosofice și literare, pag. 156).

„Biserica noastră românească, care s'a identificat cu interesele Statului și ale Națiunii, a stat în serviciul lor în așa măsură, încât despre dânsa poți să spui că este tot atât de națională, pe cât este și creștină“ (Idem, pag. 175).

Aceste afirmațiuni și mărturisiri ale celor mai de seamă reprezentanți ai spiritualității românești, au fost făcute nu numai ca un omagiu adus Bisericii ortodoxe, ci și o recunoaștere sinceră și meritorie a marelui său rol avut în decursul veacurilor, dela naștere și până azi, la trezirea și menținerea conștiinței, a unității și dreptății naționale.

Biserica ortodoxă și-a îndeplinit misiunea în trecut, — și-o împlinește și în prezent, — cu multă perseverență, cu neîntrecută bărbăție și tot atâtea sacrificii.

Această misiune și-o rezervă Biserica și pentru viitor.

Pr. Marin Sfetcu

Răspunderea păcatului

Soarta noastră „are-a face“ cu fiecare faptă pe care-o săvârșim. La rândul ei apoi, fiecare soartă de om e în legătură cu iconomia dumnezeiască. Așadar răspundere grea, legată de măreție omenească.

Fiecare gând al nostru se împlinește undeva: în noi, dincolo de noi, prin urmări văzute ori nevă-

zute, prin deducțiuni fățișe ori ascunse. Cu-atât mai vârtos dar, faptele noastre formează în mediul uman și universal, ondulațiuni ca acelea pe care le face piatra aruncată în apă.

Fiindcă ce-i altceva universul material decât o întocmire legată deolaltă dela un capăt la altul și solidară? Și ce-i universul moral dacă nu o împletitură de influențe în bine sau în rău în tot lungul timpului care se revarsă în timpul veșnic? Așa că într'o zi, ni se va putea zice fiecăruia: atunci și atunci, ai săvârșit cutare și cutare faptă: iată urmările. La marginea orizontului moral, piatra păcatului produce o involburare pe care mintea omului n'o deslușește; Dumnezeu însă, n'o lasă neînscrisă.

Ce ispită groaznică pentru răspunderea noastră față de aproapele! Nu mai mult, decât doar lăsându-ne târâți de avântul gurii, și se prea poate să naștem în cineva imagini care peste zece ani ies la suprafață și îndeamnă la rău. Cum zice Nietzsche: „Omul e sortit să fie tată ori mamă într'un fel oarecare“. Bine înțeles că tot așa putem să suscităm și o imagine fericită care să îndemne la bine. Și aceasta e o mare mângâiere pentru omul de bine. Atât numai, că răul e mai grabnic spre prăsiere decât binele. E primit mai repede și de-un număr mai mare de oameni; fiindcă nu cere nici silință, nici o renunțare; dimpotrivă: desfată, lingusește și grăiește de bine instinctele.

Lumea, viața, n'ar fi așa de dată pe mâinile păcatului, dacă nu s'ar fi săvârșit din când în când fapte rele, dacă nu s'ar fi rostit vorbe necugetate, care, toate au făcut pat și temelie la altele. Minciuna și rătăcirea, așa sunt de întrate în sângele oamenilor, încât ești ispitit să te întrebi, dacă nu cumva, printr'o minune, stârpindu-le dintr'o dată, ar pieri și lumea cu ele?

Câtă parte de răspundere are fiecare om în această stare generală de păcătoșenie, deocamdată numai Dumnezeu știe. Intr'o zi, toți avem s'o știm. Avem să dăm socoteală până la „cel de pe urmă bun“.

Trebuie așadar, să ne ferim de păcat odată în interesul nostru și a doua oară în acela al aproapeului. Fiindcă toți stăm sub învinuirea aceasta a unui mare cuvântător: „Nimeni nu se mulțumește să fie zmintit numai față de sine, ci vrea să-și treacă nebunia și pierzarea și altuia“. Mulți n'am îndrăzni să facem cea mai mică nedreptate aproapeului, fără să ne dăm seama că ieșind din propria noastră dreptate și lege, despre care spunem că nu-l privește pe nimeni, care e însă și legea și dreptatea celorlalți, îl păgubim pe aproapele.

Ne plângem de răutatea timpurilor. Grigorie cel Mare spunea următoarele în legătură cu răutățile zibelor lui: „La oștile și puterile varvarilor care vin să ne cotopească Statul, mai unim și greșelile noastre: se prea poate ca tocmai ceea ce adăugăm noi, să facă să se plece cântarul prăpădului.“

Pr. Gh. Perva

Despre ce să predicăm?

La *Cuvioasa Paraschiva* (14 Octomvrie) — tema: **Excelsior**.

Sărbătorile sfinților sunt izvoare de energie spirituală pentru noi. Tocmai atunci când pe calea vieții ne cuprinde oboseala și desnădejdea, în cursul anului bisericesc ajungem la aceste popasuri întăritoare de suflet: sărbătorile, care ne prezintă înaintea ochilor sufletești icoana măreață a vieții sfântului. Astfel ne dăm seama ce a putut să facă din viața sa un om ca și noi (Fapte 10, 26), având însă ajutorul harului divin. Și astfel, văzând puterea minunată a sfinților, prindem puteri noi, ca să putem iarăși purcede cu osârdie la desăvârșirea vieții noastre.

Sfinții sunt de toate vârstele: bătrâni sau tineri; de toate condițiile sociale: boeri sau sărmari, bărbați sau femei — tocmai pentru ca toți oamenii, de orice fel, să afle în ei modele de urmat. Și dacă sf. Paraschiva este modelul tinerei creștine, cu viața ei retrasă de lume, — ce s'a înălțat mereu spre desăvârșire până în clipa morții, când această ascensiune a fost încununată cu slavă de Hristos Domnul, — apoi toți sfinții în genere sunt pentru noi un îndemn la neconținută desăvârșire până la sfințenie. Am spus-o altădată, că nu-i imposibilă atingerea sfințeniei. A venit vremea să explicăm: Cum? Printr'o neconținută ascensiune, exprimată atât de potrivit prin cuvântul luat dela străbunii nostri: **Excelsior**.

*

Preabunul Creator a pus în sufletele noastre dorința de mai bine: nu suntem niciodată mulțumiți cu ceea ce am făcut, ci dorim tot mai bine. Acestui „instinct“ de mai bine i se datorește progresul spiritual al omenirii. În toate domeniile tindem mereu spre mai bine, spre mai mult: în știință — stăpânirea tuturor forțelor naturii; în sport — recordul; în artă — frumosul; în morală — sfințenia.

Așa încât țelul vieții omenești este desăvârșirea în toate privințele, dar mai ales în virtute. Aceasta ne-o spune inima noastră. Dar întreaga Scriptură la fiecare pagină ne dă acest îndemn: fiți desăvârșiți... Așa zice Mântuitorul: „*Fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este*“ (Mt. 5, 48). Iar ucenicul său, sf. Petru, ne spune cum să ajungem la desăvârșire: „*Punând toată sânguința, adăugați la credința voastră virtutea, iar la virtute cunoștința, iar la cunoștință înfrânarea, la înfrânare răbdarea, la răbdarea evlavie, la evlavie iubirea frățescă... Pentru că așa vi se va da cu bogăție intrarea în veșnica împărăție a Domnului*“ (II Pet. 1, 5—7, 11). Deci, precum se vede, această desăvârșire nu se

câștigă deodată, ci treptat, după multe străduințe: „punând toată sânguința“ — precum citim. Iar în ce privește „tehnica“ acestei pășiri treptate spre desăvârșire, spre sfințenie, sf. *Vasilie cel Mare* ne lămurește din belșug, zicând că: Dumnezeu „conducându-ne cu înțelepciune și pricepere spre virtute, a făcut ca mai întâi îndepărtarea de lucrurile rele să fie un început către cele bune. Căci dacă ne-ar fi pus înainte dintr'o dată cele desăvârșite, noi nu am fi avut curajul să pornim la fapte. În felul acesta însă ne obișnuiește mai întâi cu cele ce sunt mai ușoare, pentru că numai astfel vom putea avea toată îndrăzneala, și la lucrurile mai grele care vin după acestea. Aș putea spune că exercitarea pietății se poate asemăna cu o scară, și anume cu scara aceea pe care a văzut-o în vis fericitul Iacob, și ale cărei margini erau: una înspre cele pământești și mărunte, iar cealaltă se înalță dincolo de ceriuri. În felul acesta cei care sunt chemați la viața virtuoasă trebuie să fie îndrumați către treptele cele mai de jos ale scării, pentru ca de acolo să se ridice incontinuu pe cele ce urmează, până ce vor ajunge printr'o înaintare treptată, la cea mai mare înălțime cu putință naturii omenești“.

Această scară care duce la cer, adică la mântuirea și desăvârșirea noastră, are multe trepte, precum multe sunt darurile lui Dumnezeu și virtuțile omenești. Sf. Părinți însă le-au cuprins pe toate în trei categorii, și anume: întâiu treapta curățirii de toate patimile și poftele păcătoase. Aceasta o putem urca prin post, rugăciune, pocăință și cuminecare. În al doilea rând urmează apoi treapta iluminării, prin harul lui Dumnezeu care dă pacea sfântă a sufletului și bucuria mântuirii. Și însfârșit cea de a treia treaptă este a unirei tainice a sufletului nostru cu Dumnezeu, când după zisa sf. Pavel: nu mai trăim noi, ci Hristos viază întru noi (Gal. 2, 20), și voia lui e voia noastră, și mântuirea lui, desăvârșirea noastră.

Urcarea acestor trepte de sfințenie este de lipsă pentru fiecare creștin. Și nu numai sfinții au fost chemați de Mântuitorul Hristos la desăvârșire, ci fiecare creștin. Sfințenia nu este un privilegiu al câtorva, ci un bun destinat tuturor care se vor strădui să-l obțină. Așa mai spuneam odată, că orice creștin poate deveni un sfânt. Iar datoria creștinilor este de a fi tot mai buni.

Sf. Ioan Gură de Aur spune că dacă, în tendința noastră spre desăvârșire am lăpăda măcar un păcat în fiecare an, tot ar fi bine. Dar noi, de câte ori venim la spovedanie vădăm că n'am realizat niciun progres duhovnicesc: venim tot cu aceleași păcate pe care și'n trecut le-am mărțurisit, fără să ne fi desbărat de ele.

Penelopa, credincioasa soție a lui Ulysse, țe-

sea ziua la o pânză, iar noaptea strica. Așa sunt cei ce n'au nici un progres în desăvârșirea vieții lor. Precum legendarul Sisif celce fusese condamnat să urce pe vârful unui munte din infern un bolovan care mereu recădea în abis, așa și noi purtăm zadarnic fără niciun spor moral mereu aceleași poveri ale aceloraș păcate.

*

Aceasta e cu atât mai dureros, cu cât avem în noi tendința spre desăvârșire, acel permanent excelsior pe care noi îl punem greșit în practică. Astfel ne străduim a deveni tot mai puternici cu trupul, tot mai bogați, tot mai temuți, tot mai culti. Căutăm, adevărat desăvârșirea și fericirea în lucrurile trecătoare. Inșă cu progresul moral am rămas tot pe treapta cea mai de jos. Deaceea suntem neliniștiți și nefericiți: Căci nici averea, nici știința, nici puterea, nici mărirea lumească nu satisfac dorința de mai bine a sufletului nostru. Incă nu s'a văzut bogat sătul de avere, învâțat sătul de carte, stăpânitor sătul de putere. Dar s'au văzut atâția sfinți care ajungând ținta alergării lor (Filip. 3, 14), adevărat desăvârșirea se împăcau perfect cu toate suferințele al căror sfârșit era deobicei moartea. Atunci dacă și sufletul nostru însetat este de mai bine, de ce nu urmăm calea sfinților, desăvârșirea morală, singura în stare să ne dea liniștea. Deci „să ne exercităm ca în timp de mucenicie. Sfinții au disprețuit viața, tu disprețuește desfătarea. Ei au aruncat în foc trupurile, tu aruncă banii în mâinile săracilor. Ei au călcat pe cărbuni, tu stinge flacăra poștei. Nu te uita la greutățile de acum, ci la bunătățile viitoare“ (sf. Ioan Gură de Aur). Tinde tot mai sus. Excelsior.

B.

În *Duminica a 21-a d. Rusalii* (17 Octomvrie), — tema: **Biblia**.

În pilda Sămănătorului care ni s'a citit în evanghelia de azi, însuși Hristos ne vorbește despre puterea cuvântului dumnezeiesc care întocmai ca o sămânță rodește în inimile oamenilor. Nici nu se putea o mai potrivită asemănare a învățăturii creștine decât cu bobul de grâu pe care plugarul îl aruncă în brazda binecuvântată a țarinei.

Adevăratul sămănător, Iisus Hristos își seamănă și azi ca și odinioară învățăturile sale în inimile oamenilor. Și aceasta se face prin cuvântul viu al Bisericii — predica despre care am vorbit demult, sau prin cuvântul scris — Biblia care cuprinzând o parte a cuvântului dumnezeiesc, e răspândită azi în milioane de exemplare peste tot și pentru toți. Ea se află în foarte multe case creștinești, fiindcă mulți oameni sunt în-

setați după cuvântul Domnului. Și nu se mulțumesc numai cu citirile rituale din sf. biserică. Ci ei vor să citească și acasă din Biblia lor. Și iată cum se pune astfel chestiunea: cum putem întrebuința cu folos duhovnicesc Scriptura pe care o avem acasă?

*

Biserica noastră dă o deosebită cinste sf. Scripturi. Ea cuprinde viața lumii și cuvântul și viața lui Iisus. „*Toată Scriptura este de Dumnezeu inspirată*“ — zice sf. apostol (II Tim. 3, 16). Sf. Scriptură — și în special evanghelia — închi-puește pe Hristos în biserică precum și în casa noastră. Deaceea o împodobim cât se poate de frumos și o sărutăm.

Iată deci, că Biblia nu se poate asemana cu nicio carte, și, prinurmare, nici nu trebuie citită ca orice carte de literatură sau de știință. Ea nu cuprinde învățături omenești schimbătoare, ci cuvântul lui Dumnezeu care rămâne în veac (I Pet. 1, 25). Și fiecare cuvânt resfrânge într'ânsul comori de învățături mântuitoare, precum diamantul resfrânge în zeci de sclipiri lumina zilei, și precum picătura de rouă oglindește tot ceriul senin al dimineții.

Citirea Bibliei este o „vorbitură cu Dumnezeu“ (sf. Ioan Gură de Aur), și deaceea trebuie s'o citim cu tot gândul înălțat spre Dumnezeu ca o rugăciune, cu genunchii plecați și cu inima curățită de orice prihană. Și mai ales nu trebuie uitată „legătura cu Biserica“. Adevărat oridecâte ori avem o cât de mică îndoială asupra înțelesului Scripturii, vom confrunța cele citite cu învățătura ortodoxă a Bisericii, cum o aflăm prescurtată în Catehism, și astfel ne vom lămuri nu singuri, ci cu ajutorul Bisericii, căci Scriptura e o carte a Bisericii care este singurul talmăciu autorizat al ei. Legătura cu Biserica în ce privește citirea Bibliei este sfatul faimos pe care ni-l dă sf. Ioan Gură de Aur. El ne îndeamnă să mergem la biserică, pentru a asculta acolo talmăcierea ortodoxă a celor citite acasă în Scriptură.

Această legătură cu Biserica este adevăratul metod ortodox de citire a Bibliei acasă. Cineva aseamănă sf. Scriptură cu o pădure în care intri ușor, dar intrând nu mai știi cum să ieși. Cum vei putea ieși, decât n'ai legătura cu Biserica? Așa se spune în mitologie, că din galeriile Labirintului n'a putut ieși decât Theseu, acel erou care legase la intrare firul lung pe care-l primise dela Ariadna. Scriptura, fiind o carte scrisă în alte vremi, și sub inspirația Duhului Sfânt, ar putea deveni un labirint pentru mintea noastră, căci — după zisa sf. apostol — „*are multe locuri cu greu de înțeles, pe care cei neîntăriți și neștiutori le talmăcesc greșit spre pieirea lor*“ (II Pet.

3, 16—17). Astfel Biblia se aseamăna cu „o armă de neînving, care poate să ne apere; dacă, însă, cineva nu știe s'o mânuiască, este distrus de ea” (sf. Ioan Gură de Aur). Dar legătura cu Biserica este ca firul Ariadnei, care ne scapă de pieirea spirituală, și de primejdia rătăcirii.

Așa rătăcesc cu Biblia în mână toți ceice o socotesc ca o carte a tuturor și a nimănui. Fiecare sectar, de exemplu, citește Cartea sfântă și o explică după mintea sa, iar pentru că nu mai păstrează legătura cu Biserica, Cartea sfântă a Bisericii a devenit o simplă carte de buzunar din care el scoate nenumărate rătăcirii și chiar hule la adresa lui Dumnezeu. Nu e de mirare. Din aceeași floare albina își scoate mierea dulce, iar păiangenul veninos otrava sa. Și Satana a folosit cuvintele Scripturii când l-a ispitit pe Domnul în pustie (Mt. 4, 6).

Iată deci cum sămânța aruncată de divinul Sămănător este aceeași în sf. Scriptură. Dar nu acelaș este pământul care primește sămânța cuvântului divin: inima omului. Totul atârna de inima cu care citim Biblia și de legătura ce-o păstrăm cu depozitare cuvântului dumnezeiesc care e Biserica. Căci dacă suntem stăpâniți de duhul satanic al desbinării, și cu sufletul întinat de patimi, desigur vom preschimba în inima noastră și nectarul cel mai pur în cea mai cumplită otravă de moarte sufletească pentru noi și pentru alții. Astfel vom scoate din Biblie numai cuvinte care să ne îndreptățesc slăbiciunile și să ne justifice rătăciria.

Prin urmare, Biblia așa se cuvine s'o considerăm: ca o carte a lui Dumnezeu pe care o păstrează Biserica; și așa se cuvine s'o citim în consecință: numai în legătură cu Biserica. Numai așa este ea cu adevărat cartea vieții și de folos spre mântuire. Altfel înțeleasă și întrebuințată poate să ne fie spre osândă.

*

— „Doamne, la cine altul ne vom duce? Căci tu ai cuvintele vieții veșnice” (Io. 6, 68). Așa grăiau învățăceii către Iisus strângându-se și mai aproape de el ca să-i asculte învățătura. Dar nu numai apostolii, ci și alții au stat cu drag de vorbă cu el. Așa stătea Nicodim cel ce venia noaptea pe ascuns la Hristos (Io. 3, 2), și Maria, sora Martei, care și-a ales partea cea bună (Lc. 10, 42), și copiii care primeau binecuvântarea lui (Mt. 19, 15). Ca și aceștia odinioară, și azi toți oamenii de toate vârstele și de toate condițiile sociale, în toate împrejurările vieții lor, pot sta de vorbă cu Mântuitorul. Cum? Prin ascultarea sau cetirea sf. Scripturi. În această convorbire cu Domnul Hristos se află secretul mântuirii noastre. Mai mult decât în toate cărțile omenești

vom găsi deslegarea tuturor problemelor acestei vieți și a celei veșnice: Pentru bucurii — moderațiune; pentru durere — ușurare; pentru înfristare — mângăierea.

Dar numai atunci când citim Scriptura — mai ales Noul Testament — așa ca și cum am sta de vorbă cu Mântuitorul nostru. Nu numai să știm cuvintele lui, dar să le și credem. Iar mai presus de toate, ca o consecință a autorității și sfințeniei sale, Biblia ne pretinde s'o și urmăm în viața noastră morală: „Pentru aceasta interpretăm Scripturile — zice sf. Ioan Gură de Aur — nu numai ca să le învățați, dar ca să îndreptați și moravurile voastre. Dacă nu are loc aceasta, înzadar le citim, înzadar le explicăm”. B.

Cărți

Gh. Paschia: DIN MISTERELE ODESEI. Editura și Tip. Misiunii Ortodoxe Române pentru Transnistria. Odesa 1943, pag. 88, fără arătarea prețului.

Sub un titlu foarte ispititor și atrăgător, părințele Gh. Paschia, preot în București și misionar în Transnistria, ne înfățișează și lămurește o seamă de probleme apologetice, în strânsă legătură cu fapte istorice, petrecute în Rusia sub regimul sovietic.

La profesorul Ioan Ananiev, directorul Observatorului astronomic din Odesa, om profund credincios, vine tinărul necredincios Toma Oceacov, trimis de preotul Gheorghe dela biserica cimitirului din Odesa, singura rămasă deschisă în acest oraș, prin intervenția la Moscova a renumitului doctor chirurg Filatov, mare credincios creștin și acesta.

— „Caut pe Dumnezeu!... și singur nu pot” — se adresează tinărul către profesor.

În convorbiri, care au ținut patru seri, profesorul, pornind dela misterul aflării și neputezirii corpului Nataliei Gladcova, în care se împiedică și se încurcă ateii, îl duce pe tinăr în fața unor mistere și mai nepătrunse ca: legile, armonia, culorile și mărețiile corpurilor cerești, toate create nu la întâmplare, ci de o ființă inteligentă și atotputernică, pe care noi o numim Dumnezeu.

Nimeni nu poate trăi fără Dumnezeu. Materialiștii au înlocuit pe Dumnezeu cu materia. Dumnezeu lor este materia, un zeu însă fals, care se schimbă și moare; un idol, care nu se poate asemăna cu Creatorul materiei, a lumii și vieții.

Există în corpul omului combinații de ale materiei pline de înțelepciune și de mister. Iată: creierul omenesc, ochiul, urechea, mâna, inima, etc. sunt tot capodopere care înlătură întâmplarea și ne duc sigur la concluzia existenței lui Dumnezeu-Creatorul.

Astfel, după o plimbare prin misterele cerului,

ale materiei, ale lumii, ale vieții, ale omului și peste tot ale naturii, — paralelă cu o plimbare prin misterele Odesei: aflarea și păstrarea corpului neputrezit al mării binefăcătoare a copiilor Natalia Gladcova, catacombele orașului Odesa, prigoanele și credința creștinilor în Rusia, etc. — tinărul Toma Oceacov se întoarce la părintele Gheorghe credincios convins și plin de dorința să ajungă un *mărturisitor* al lui Dumnezeu.

La despărțire profesorul I. Ananiev îi zice :

— „Pregătește-te ca Dumineca viitoare să mergem împreună la părintele Gheorghe. El te-a trimis la mine și eu sunt dator să te duc înapoi la el, pentru ca spovedindu-te și împărtășindu-te să te predea lui Dumnezeu“.

În realitate convorbirea, dela început până la sfârșit, e o catehizație, după o metodă ingenioasă. Preotul trimite pe tinărul Toma la profesor ca să-i desvăluie tainele credinței în Dumnezeu, apoi profesorul îl întoarce tot la preot, ca să-l împărtășească din tainele religiei creștine.

E o metodă binecuvântată, și ar da roade îmbelșugate, dacă s'ar practica pe o scară cât mai întinsă.

*

Biblioteca „MĂRGĂRITARELE LUMII“, redactată de discipul și osârduitorul Pr. econ. Vasile Ionescu, își continuă apariția și lucrarea binefăcătoare în sânul poporului nostru cetitor de carte ziditoare de suflet. A ajuns până la 106 numere.

În ultimele numere se cuprind următoarele romane religioase: „Coșulețul cu flori“ (despre florile virtuților, școala suferințelor, și fericirea), talmăcire și adaptare de Pr. Toma Gherasimescu, „Călătorie spre ceruri“ (despre rugăciunea inimii) prelucrare de G. Alioșa, „Mireasa Varvara“ (despre feciorie) de I. M. Potapenko, trad. de B. Pisarov, „Pollyanna“ și „Genoveva de Brabant“.

Sunt cărți admirabile, foarte potrivite pentru toate bibliotecile, pentru orice fel de cetitori, mai ales pentru tineret, și ieftine.

Atragem asupra lor din nou binevoitoarea atenție a părinților cateheți și profesori de religie, fiind uneltele de educație de mână înțâi.

Se pot comanda fie dela Diecezana—Arad, fie dela Părintele V. Ionescu — București III, Calea Victoriei 202.

Informațiuni

■ *La Feldioara*, unde voevodul Petru Rareș a înfruntat armata regelui ungar Ferdinand, prizonierii ruși aflați în lagăr, la inițiativa comandantului și preotului lagărului, au ridicat o capelă, construită și pictată în întregime de ei.

Capela a fost sfințită Duminecă în 3 Oct. c. de către I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae.

Reproducem din *cuvântarea* I. P. Sfinției Sale următoarele pasagii (după „Universul“):

Ridicarea acestui altar de aci, dela lagărul de prizonieri, este o mare binefacere pentru sufletele celor biciuiți de greutățile și mizeriile războiului, pentru sufletele lor, din care a fost alungată credința în Hristos și Dumnezeu. Ei au venit din țara cu hotare largi, dar cu inima strâmtă. Conducătorii acestei țări luptă împotriva puterii lui Dumnezeu.

În adevăr, este o nebunie să scoți pe Dumnezeu din inima și iubirea credincioșilor, și să ștergi învățăturile Bisericii.

Nu sunt decât câteva zile de când tiranul conducător al statului dela Răsărit, el care a prigonit credința, el care a nesocotit Crucea și Evanghelia, el care a omorât zeci de vlădici și mii de preoți, el care a transformat bisericile în cinematografe și cărciumi, care a pornit această prigoană împotriva poporului rus, împotriva credincioșilor, împotriva puterii lui Dumnezeu, a trebuit să recunoască faptul că credința în Dumnezeu este mai puternică decât orice pe lume și că Biserica este singura cetate care nu poate fi dărâmată.

El a încuviințat ca Biserica să iasă, întocmai ca în vremurile împăraților păgâni, la lumină și să aleagă pe unul din vlădicii rămași de pe urma prigoanei, patriarh.

Azi, și Stalin a trebuit să recunoască puterea credinței în Biserica lui Hristos și să încuviințe reorganizarea ei.

Acești prizonieri, cari au venit din țara necredinței, și cari au prigonit Biserica și pe cei ce credeau în Dumnezeu, întorcându-se acasă, vor găsi situații mai bune. Ei au trăit aci în mijlocul unui popor, care a crezut și crede în Biserica strămoșească.

Eu cred că petrecerea lor în mijlocul nostru este o mare binefacere și pentru ei și pentru poporul care creștin a fost.

Acești prizonieri se vor întoarce la pământurile lor, cu credința în suflet și cu semnul crucii pe piepturi, căci ei se întorc din mijlocul unui popor creștin, din mijlocul unui popor, care n'a ridicat nicicând sabia împotriva vecinilor. Noi poporul românesc, nu ne simțim apăsăți de nici o vină pentru războiul ce l ducem cu țara rusească, pentru că noi am fost provocați.

Și noi, cari am pornit războiul, l am pornit pentru desrobirea fraților, pentru că Dumnezeu a lăsat popoarele să trăiască în libertate, iar acest dar a fost lăsat pentru toate neamurile deopotrivă, fie mari, fie mici.

Nu putem crede că se va termina acest război fără să se întrească și cealaltă parte a țării noastre. Și nu putem crede că a curs atâta sânge pentru ca neamul nostru să nu poată trăi în libertate, după viața hărăzită de Dumnezeu.

Toate jertfele de până acum, și cele care vor mai fi cerute, toate lacrimile care au curs, numai acest rost pot să-l aibă. Și nu se poate ca jertfele noastre să nu îndeplinească idealurile celor care au murit de dorul lor.

■ *Numiri.* În ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial din 5 Oct. c. s'au făcut următoarele numiri și transferări: Pr. Petru Barna din Vața de jos e transferat la parohia Cladova; Pr. Sinesie Țăutan a fost confirmat la parohia Laz; Diac. Fabius Sărdineanțu a fost numit adm. par. la Tisa și Ierom. Iliodor Astaluș la Poiana. Pr. Aurel Goia din Agriș a fost numit la parohia Nădlac II. La Șofronea se menține adm. par. Pr. V. Guleșiu. La schitul „Sf. Gheorghie” a fost numit stareț Ierom. Visarion Sintescu.

■ *P. S. Vasile Stan*, Episcopul Maramureșului a fost instalat, Duminecă în 3 Oct. c. — de către I. P. S. S. Mitropolitul Visarion Puiu, — episcop la Balta în Transnistria.

Școala de Duminecă

42. Program pentru Dum. 17 Oct. 1943.

1. *Rugăciune*: Împărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Unule-Născut Fiule...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Luca 8, 5—12) și *Apostolului* (Galateni 2, 16—20) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Doamne, unde voui să fug?
6. *Cetire din V. T.*: Tot despre porunca I. dz. (Calea Mântuirii Nr. 7. di. 19 Iulie 1942).
7. *Povește morale*: Măsura în vorbă. (Pildele lui Solomon c. 25).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Sfânt e Domnul Savaot. (Dela Liturghie).
10. *Rugăciune*: Rug. 11 dela Utrenie.

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 4094/1943.

Ordin-Circular

Comunicăm aci mai jos în copie ordinul Ministerului Cultelor Nr. 47.415/1943, pentru conformare și executare promptă. Tipăriturile pentru complectare le veți primi oficial prin poștă.

Copie: Ministerul Cultelor și Artelor Direcțiunea Cultelor Serviciul Statistic. Nr. 47.415, 1943 — 23 IX. 1943. P. S. Sale Episcop al Eparhiei ort. rom. Arad, Dr. Andrei Magieru.

Prea Sfințite,

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Ministerul intenționând să realizeze în cel mai scurt timp posibil o statistică a tuturor bisericilor și slujitorilor bisericești din Țară, a elaborat alăturatele două modele de fișe: una pentru parohii, iar alta pentru slujitorii bisericești de toate categoriile.

Pentru a preîntâmpina orice cheltuieli cu imprimarea lor și pentru a se economisi timpul, cu trimiterea lor la Chiriarhii, de aci la Protoierii și apoi la parohii și vice-versa, Ministerul a avizat la concursul sigur și neprecupețit al cancelariilor eparhiale, pe care nu a căutat să le împovăreze cu o nouă sarcină, ci pe care le roagă numai să depună puțină stăruință, pentru realizarea acestei statistici necesare atât Ministerului, cât și Chiriarhiilor însăși.

În acest scop, avem onoare a Vă rugă să binevoiți ca de îndată ce primiți adresa de față să dispuneți ca cele două formulare de fișe să fie tipărite în cel mai apropiat număr al *Buletinului Eparhial*, pentru ca toți slujitorii altarului să ia la cunoștință de ele, spre conformare.

Totdeodată Vă rugăm să binevoiți a dispune ca publicarea lor să fie însoțită de următoarele lămuriri necesare alcătuirii acestor fișe:

Fișa Nr. 1 (fișa parohiei).

Va fi alcătuită de către preotul paroh, în patru exemplare. Datele necesare completării fișei la punctul I, se vor lua dela primăriile respective. Ele se vor cere oficial de către paroh și răspunsul oficial al Primăriei va fi atașat dintre cele patru exemplare ale fișei Nr. 1.

Datele necesare completării fișei la punctul II, lit. D. se vor arăta după rolurile dela percepțiile fiscale, specificându-se în dreptul literelor a, b, c și d, dacă ele corespund realității sau dacă în decursul timpului a survenit o știrbire sau o rășuire a lor din partea vecinilor. (Exemplu: Sesia parohială Rol 8 $\frac{1}{2}$ ha., în realitate 7 ha.).

La punctul II, lit. H, se vor specifica numărul obiectelor și pe cât posibil vechimea lor.

La punctul III, după ce se vor trece Nr. familiilor și sufletelor ortodoxe, la stânga se va repeta Nr. sufletelor. De asemenea după ce se va trece Nr. părții bărbățești și Nr. părții femeiești, la stânga se va trece totalul, care trebuie să fie exact cu cel de deasupra lui. Tot asemenea și după ce se va trece Nr. majorilor și minorilor.

După ce vor fi trecuți și cei de alte confesiuni și sectanții din parohie, după datele ce se vor lua în acest sens dela primăriile respective, se va observa ca totalul dela punctul III, lit. a, b și c, să fie egal cu acela dela punctul I, adică să arate populația totală a parohiei. La punctul III, lit. b și c, se vor trece numerele pe indivizi, iar nu pe familii.

La punctul III, lit. d, se vor arăta în primul rând trecerile interconfesionale după registrele dela Primării și apoi trecerile interconfesionale care au îmbrăcat ulterior caracter bisericesc. (Exemplu: Dela Secte la ortodoxie: 1940—941 Primărie 5; Biserică 3).

La punctul V, se va trece de către paroh tot personalul slujitor al parohiei, fie că este plătit de Stat, fie că este plătit din fonduri particulare sau proprii. După nume și pronume și după arătarea funcțiunii ce îndeplinește se va arăta: salarizat de Stat, (de Fundațiunea.....) din fonduri proprii.

Fișa Nr. 2 (fișa individuală).

Va fi alcătuită tot în patru exemplare de către toți slujitorii parohiei specificați în fișa Nr. 1, la punctul V. Preoții și diaconii vor completa toată fișa Nr. 2, afară de partea IV-a. Ceilalți slujitori (cântareții și paraclisierii) numai partea I-a a fișei (punctele 1—30).

Acolo unde postul de preot paroh este vacant fișa Nr. 1, se va completa de către administratorul parohial, sau în lipsa acestuia de către Protoiereul circumscripției, după aceleași norme.

Acolo unde slujitorii altarului de orice fel sunt mobilizați fișa Nr. 2 (fișa individuală) a lor, va fi completată de paroh, iar în lipsa acestuia de către administratorul parohial sau de Protoiereu, (specificându-se și situația actuală a slujitorului).

Fișele vor fi alcătuite în maximum trei zile dela luarea de cunoștință a clerului din Eparhie, de publicarea acestor formulare de fișe în Buletinul Eparhial.

Atât fișele parohiale (Nr. 1) în patru exemplare, cât și fișele individuale (Nr. 2) în patru exemplare, certificate de către paroh, vor fi trimise Protoieriei circumscripției, cu raport în regulă.

Pe o coală de hârtie separată care va fi adăugată la fișa Nr. 1, la care este adăugată adresa oficială a Primăriei, P. C. Preoți și ceilalți slujitori bisericești sunt rugați a face propunerile ce găsesc cu cale, a da sugestii cu privire la ceea ce ar trebui realizat pentru binele Bisericii, sau a arăta eventualele nedreptăți ce li s'au făcut și neplăceri ce au.

Protoiereul ținând socoteală de urgența acestei lucrări în timp de alte trei zile va verifica fișele, convingându-se dacă toate parohiile și toți slujitorii bisericești au răspuns prompt. Va completa pe fișele Nr. 2 (individuale) la partea IV-a (Măsuri disciplinare și pedepse) și după ce le va verifica pe toate — atât pe cele parohiale cât și pe cele individuale cu semnătura și sigilul său, va proceda în chipul următor: câte un exemplar din fișa parohială și din fișele individuale va înapoia parohiilor pentru a se păstra în arhiva parohială, câte un exemplar dintr'aceste fișe va reține la Protoierie pentru statistica Protoieriei, celelalte două exemplare le va înainta cu raport în regulă Chiriarhiei respective (unul dintre aceste exemplare va avea atașată și adresa oficială a Primăriei cu privire la Nr. familiilor și sufletelor care compun parohia și coala de hârtie cu propunerile și sugestiile clerului).

Chiriarhia primind fișele dela Protoierie în săptămâna imediată a primirii lor le va verifica și anume: cele ale parohiei (fișa Nr. 1) va fi verificată de Secția Economică și cele individuale (fișa Nr. 2) va fi verificată de Secția administrativă bisericească, P. C. Consilieri semnându-le și întărindu-le cu sigilul Eparhial. Apoi un rând de fișe se va opri la cancelaria Eparhială (pentru statistica eparhială), iar alt rând de fișe, printre acestea Nr. 1 cu adresa Primăriei referitoare la Nr. familiilor și sufletelor și cu coala de hârtie cu propuneri se va înainta cu adresă în regulă Subsecretariatul de Stat al Cultelor (Serviciul Statistic).

Cum lucrarea aceasta are un caracter extrem de urgent și cum necesitatea ei este deopotrivă de sim-

țită atât de Minister cât și de Eparhii, avem onoare a Vă ruga să binevoii a dispune să se ia cele mai aspre măsuri împotriva celor ce nu vor răspunde cu toată promptitudinea și cu toată urgența ordinului, pe care veți binevoi a-l da, în sensul alcătuirii acestor fișe. În cât privește Ministerul, avem onoare a Vă aduce la cunoștință că s'a dispus ca să nu se mai ordonanteze salariul pe luna Octomvrie slujitorilor bisericești cari nu vor înainta la vreme fișele completate după normele de mai sus.

Primiți Vă rugăm, Prea Sfințite, încredințarea distinsei noastre considerațiuni.

Ministru Secretar General Cond. Serv. Statistic
pentru Culte și Arte, L. S. S-Inspector General,
Prof. Aurel Popa Pr. Dr. Ol. N. Căclulă
Arad, la 5 Octomvrie 1943.

Consiliul Eparhial.

Nr. 4104—1943.

Comunicat

În conformitate cu hotărârea Comisiei de recomandare a cărților menite pentru *augmentarea bibliotecilor parohiale*, facem cunoscut C. Preoți că în acest an se vor cumpăra următoarele două lucrări:

1. Dr. C. Bodea „Moise Nicoară“ lei 400 și
2. Pr. Il. V. Felea „Duhul Adevărului“ lei 440.

Prețul cărților se va reține de Casieria Eparhială cu prilejul ridicării salariilor pe lunile Octomvrie și Noemvrie a. c., iar chitanțele eliberate de „Diecezana“ vor servi pentru descărcare față de Epitropia parohială.

Arad, la 28 Septemvrie 1943.

† Andrei,
Episcop.

Prot. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3999—1943.

Concurs

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru întregirea prin numire a parohiei vacante *misionare Zăbrani*, protopopiatul Radna.

VENITE:

1. Salarul dela Stat.
2. Folosința grădinei și a casei parohiale.
3. Stolele legale.
4. Ajutor lunar dela Consiliul Eparhial.

Parohia este de clasa II (doua).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preotul numit va plăti impozitul pentru beneficiul preotesc din al său.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 16 Septemvrie 1943.

Consiliul Eparhial.